

Sygn. akt V KZ 10/21

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **K. K.**

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 marca 2021 r.

zażalenia skazanego

na zarządzenie Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 27 stycznia 2021 r.

o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie i doręczenie pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 25 listopada 2020 r., sygn. akt IV Ka (...)

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2021 r. Przewodniczący IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Ś., na podstawie art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 422 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku skazanego K. K. o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 25 listopada 2020 r., sygn. akt IV Ka (...), jako złożonego po upływie 7-dniowego terminu zawitego od ogłoszenia wyroku.

Na powyższe zarządzenie zażalenie złożył skazany. W petitum zażalenia wniósł o: „uchylenie skarżonego zażalenia w całości, przywrócenie terminu i

sporządzenie uzasadnienia wyroku łącznego z dnia 25.11.2020 r. oraz rozpoznania i oceny wyroku łącznego IV Ka (...) pod kątem błędów i obrazy przepisów k.p.k.” Natomiast w treści uzasadnienia przedstawił argumentację mającą na celu wykazanie, że powołane wyżej rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 25 listopada 2020 r., sygn. akt IV Ka (...), jest błędne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie skazanego nie jest zasadne.

Zgodnie z dyspozycją art. 457 § 2 k.p.k., jeżeli Sąd odwoławczy zmienia lub utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy, uzasadnienie sporządza się na wniosek strony, chyba że zostało złożone zdanie odrębne. Przepisy art. 422 k.p.k. i art. 423 k.p.k. stosuje się odpowiednio. Natomiast art. 422 § 3 k.p.k. stanowi, że prezes sądu odmawia przyjęcia wniosku złożonego przez osobę nieuprawnioną, po terminie lub jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 120 § 2 k.p.k. Termin zawity do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego wynosi 7 dni i rozpoczyna swój bieg, co do zasady, od daty ogłoszenia wyroku (art. 422 § 1 k.p.k.). Wyjątek dotyczy sytuacji, gdy oskarżony jest pozbawiony wolności, nie ma obrońcy i pomimo złożenia wniosku o doprowadzenie go na termin rozprawy, na którym ogłoszono wyrok, nie był obecny podczas ogłoszenia orzeczenia. W takim przypadku, zgodnie z dyspozycją art. 422 § 2a k.p.k., 7-dniowy termin do złożenia wniosku o uzasadnienie orzeczenia biegnie nie od daty jego ogłoszenia, ale od daty doręczenia oskarżonemu wyroku (art. 422 § 2a k.p.k.).

Treść wskazanego wyżej przepisu wskazuje zatem jednoznacznie, że ten szczególny moment (doręczenie oskarżonemu wyroku), od którego rozpoczyna swój bieg zawity 7-dniowy termin do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku odnosi się wyłącznie do oskarżonego, wobec którego spełnione są kumulatywnie trzy przesłanki: jest on pozbawiony wolności, nie ma obrońcy oraz złożył wniosek o doprowadzenie go na rozprawę, na której został ogłoszony wyrok, ale Sąd tego wniosku nie uwzględnił i finalnie oskarżony nie był obecny przy ogłoszeniu orzeczenia. Przy czym, jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie, oskarżonego, który korzysta z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, po ogłoszeniu wyroku sądu odwoławczego traktuje się tak,

jakby nie miał obrońcy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2020 r., II KZ 32/20; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2007 r., II KZ 14/17; zob. także D. Świecki (w:) Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2019, komentarz do art. 457, teza 14 czy R. Ponikowski, J. Zagrodnik (w:) Kodeks postępowania karnego. Komentarz, red. J. Skorupka. Legalis 2020, komentarz do art. 422 k.p.k., teza 16). Wynika to z faktu, że obrońca z urzędu, zgodnie z treścią art. 84 § 2 k.p.k., po ogłoszeniu wyroku jest jedynie uprawniony, ale już nie zobowiązany do pełnienia swoich obowiązków obrończych.

W niniejszej sprawie K. K. był pozbawiony wolności w momencie rozstrzygnięcia jego sprawy dotyczącej wyroku łącznego przez Sąd odwoławczy - Sąd Okręgowy w Ś.. W toku postępowania korzystał z pomocy obrońcy ustanowionego z urzędu. Jak wynika z protokołu rozprawy apelacyjnej z dnia 25 listopada 2020 r. (k.86), podczas której nastąpiło ogłoszenie wyroku, obrońca skazanego był obecny na rozprawie apelacyjnej. Nie uczestniczył w niej natomiast sam zainteresowany, który jednak (wraz z doręczeniem mu zawiadomienia o przyjęciu apelacji) został prawidłowo pouczone w trybie art. 451 k.p.k. oraz właściwie powiadomiony o terminie rozprawy odwoławczej (k. 82 akt). Nie złożył jednak wniosku o doprowadzenie go na rozprawę. Skazany złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia oraz doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem dopiero w dniu 12 stycznia 2021 r.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, trafnie uznał Przewodniczący IV Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Ś., że wniosek skazanego o sporządzenie i doręczenie wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 25 listopada 2020 r., sygn. akt IV Ka (...) został złożony z uchybieniem 7 - dniowego zawitego terminu do jego złożenia, którego bieg rozpoczął moment ogłoszenia wyroku Sądu odwoławczego. W realiach przedmiotowej sprawy nie zostały bowiem spełnione wszystkie przesłanki z art. 422 § 2a k.p.k., obligujące Sąd II instancji do doręczenia skazanemu odpisu wyroku z urzędu i uprawniające go do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem w terminie 7 dni od daty doręczenia mu wyroku. Kluczowym okazał się fakt, że K. K. nie wnosił o doprowadzenie go na termin rozprawy odwoławczej, na którym nastąpiło

ogłoszenie wyroku. Okoliczność ta przesądziła, że momentem rozpoczęcia biegu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu II instancji był moment ogłoszenia orzeczenia przez Sąd Okręgowy w Ś..

Argumentacja przedstawiona w zażaleniu skazanego, koncentrująca się w zasadzie na próbie wykazania braku słuszności rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 25 listopada 2020 r., okazała się niezasadna i, wbrew postulatowi skarżącego, nie zdołała wzruszyć zaskarżonego zarządzenia. Odnosząc się do nie popartego konkretnymi okolicznościami, aczkolwiek zasygnalizowanego w zażaleniu wniosku o przywrócenie terminu do sporządzenia uzasadnienia w sprawie, wypada wspomnieć, że w przypadku zaistnienia okoliczności od skazanego niezależnych, które uniemożliwiły mu złożenie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia orzeczenia w terminie (na przykład zaniedbanie obrońcy) skazany może ubiegać się o przywrócenie terminu zawitego, wykazując, dlaczego nie mógł dochować ustawowego terminu do dokonania tej czynności. Termin zawity do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia mogą być przywrócony w trybie art. 126 k.p.k. Przywrócenie terminu zawitego następuje na wniosek strony złożony w terminie 7 dni od ustania przeszkody, a jego skuteczność zależy od wykazania, że niedotrzymanie terminu nastąpiło z przyczyn od skazanego niezależnych. Kwestia przywrócenia terminu rozpatrywana jest w odrębnym postępowaniu, przy czym w tym przedmiocie orzeka organ, przed którym należało dokonać czynności - art. 126 § 2 k.p.k. (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r. IV KZ 17/18*).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.